

lutionen til denne Afslutning. Det manglede ikke paa Opfordringer om at indføre et nyt Mindretalsdiktatur, men de kloge, skolede Parlamentarikere og Fagforeningsførere sagde Nej. De skulde ikke have permanent Borgerkrig, og Fremtiden vil vide at sige dem Tak derfor. De satte deres brede Rygge mod det Kaos, som truede fra Øst, og reddede dermed Vesteuropas Kultur. De slattede Revolutionen, hvor den skulde slutte.

Siden har Republiken været ude for haarde og tunge Rystelser. De yderliggaaende til begge Sider og dem, der intet forstod af det hele, kunde ikke dy sig, men lavede ofte Kupforsøg mod Republikens Regering. Det var ikke alene Mænd som Kapp, Ludendorff og Hitler, der lavede Oprør. Ogsaa Kommunisten og deres Medløbere lavede væbnede Oprør mod Arbejdernes Regering, og ofte maatte denne med dybt blodende Hjerte gribe til Magtmidler for at opretholde den lovlige Orden. Det var naturligvis de samme Kredse, som vilde have fortsat Revolutionen i det uendelige. Kunde de den Gang have holdt Hidsigheden i Tømmen og sluttet op om Enhedsfanen, er der ingen Tvivl om, at Socialdemokratiet havde taget Flertal i Tysklands første republikanske Rigsdag.

Ser man nu i Dag tilbage paa Republikens 10 Aars Regime, maa man indrømme, at der er udrættet ulyske meget. Ud af det forfærdelige Sammenbrud, hvori Tyskland laa efter Krigen, er der skabt forholdsvis Ro, og der er kommet Fasthed og Orden i Administrationen, ligesom Landet har haft et økonomisk Opsving, som ingen af de sejrende Magter i Europa kan opvise Magen til.

Naar dette er sket til Trods for de kæmpemæssige Byrder, Fredstraktaten lagde paa Folkets Skuldre, saa har det tyske Folk paa beundringsværdig Vis dokumenteret sin Livskraft. Resultatet taler til Ære baade for den tyske Republik og det tyske Folk. Dette har paany godtgjort, at det er det europæiske Fastlands Rygrad.

Alle Republikanere har derfor ogsaa med Glæde kunnet hilse den tyske Republik paa dens 10 Aars Fødselsdag.

Ufornuftig lønnspolitik.

Efter »Bergens Arbejderblad« tillader vi os at optage følgende, der sikkert ogsaa vil være af Interesse herhjemme:

De fleste arbejdskjøpere er av den opfatning at lave lønninger er en av grunnbetingelsene for en bedrifts fremgang og trivsel. Gjennem generasjoner er de blitt innpodet den opfatning at jo mere de sultelønner sine arbeidere og funksjonærer dess bedre går det. Kunde de helt slippe å betale lønn for utført arbeid vilde de aller helst det. Prinsip-

pet er jo størst mulig inntekter og minst mulig utgifter.

Denne opfatning er som sagt gammel og inngrodd, men er det noget bevis for at den er riktig? Selvfølgelig ikke! Der finnes mangfoldige gamle og inngroddede opfatninger som er ræv-ruskende gale og således også med denne. Den ser nemlig bort fra den kjennsigning at forutsetningen for at en forretning skal gå godt er at den har stor omsetning, helst til høie priser, og at denne omsetning er avhengig av forbrukernes kjøpekraft. Lave lønninger gir naturligvis liten kjøpekraft og dermed liten omsetning som igjen betyr stagnasjon og stillstand i det økonomiske liv.

Enkelte arbeidsgivere forstår idag dette enkle forhold mellom omsetning og kjøpekraft, men de er dessverre få og dessuten for det meste amerikanere. Til gjengjeld er de toncangivende i vår tids økonomiske liv f. eks. Henry Ford. Han sier i en nettop offentliggjort artikkel:

»Freden i Europa er avhengig av at den europæiske industri og handel oppbygges på et bredere grunnlag. — Men dette er umulig efter de nuværende metoder. En av de største anstøtstener er at arbeiderne i Europa tjener for lite. Den europæiske arbeider har ikke tilstrekkelig albuerm, fordi han ikke tjener mer enn at han så vidt kan leve. Og så lenge som dette er forholdet, er det umulig å utvide Europas handel og industri. Den europæiske arbeiderklasse har ingen produktiv kjøpeevne.«

Slik taler en av vår tids største industrimenn og enhver formidst mann og kvinne som tenker over saken vil uten vanskelighet komme til det resultat, at han har rett. Det er innlysende at det er forbrukernes kjøpekraft som i siste instans bestemmer produksjonens omfang av de forskjellige varer slik at hvor den stopper, stopper også maskinene. Men flertallet av arbejdskjøperne klynger sig som sagt krampagtig fast til tradisjonene og princippet om minst mulig lønn og mest mulig arbejde. Selv om de er klar over at det er galt kan de ikke annet av hensyn til konkurransen — et moment som man dessverre må regne med, men som ikke er vanskeligere enn at det kan fjernes.

De arbeidsgivere som i disse dager slår ring om det underbetalte arbejde bør merke sig følgende ord av den amerikanske finansmann, advokat Benjamin A. Janits:

»Det er økonomisk usundt, og det betraktes som dærlig forretning at menn og kvinner pines og ødelegges av sitt arbejde. Det er dærlig forretning for hele samfundet, når menneskene ikke har nogen annen opgave i sitt liv enn å tjene tilstrekkelig til å holde kropp og sjel sammen. Det er dærlig forretning at bare tanken på arbeidsledighet er mulig, for ikke å tale om at der ennu er millioner av arbeidsledige.«

Kapitalmangel og Konsolidering.

Af fhv. Folketingsmand
Gustav Pedersen.

I den nu med friske Kræfter genoptagne Kamp mod de saakaldte høje Arbejds lønninger og store direkte Skatter, forarsaget af de »dyre« sociale Love, gentages atter og atter, at Danmark er et kapitalfattigt Land, der paa Grund af Kapitalmangelen er særlig haardt stillet i Konkurrencen om Markederne.

Hensigten med Nedsættelsen af Lønningerne og Skatterne skulde da være den at skaffe mere Kapital til Erhvervslivet og følgelig større Mulighed for Igangsættelse af nyt Arbejde.

Det skulde være Meningen i saavel Madsen-Mygdals eneste Tale, som de mange Industri- og Handeltaler, der bliver holdt i samme Aand.

Der maatte derfor være nogen Grund til at vente, at man i de applauderende Kredse, der jo omfatter Erhvervslivets Spidser, og som i stor Udstrækning bestemmer, hvad der skal henlægges og udbetales, naar Erhvervsvirksomhedernes Aarsregnskab foreligger, ikke blot er besjælet af et levende Ønske om at opsamle Kapital, men ogsaa vil sætte alle Kræfter ind paa, at bevare det mest mulige af det, der tjenes i Erhvervene til at afbøde Kapitalmangelen.

Ser man imidlertid paa de Regnskabser, som Banker og erhvervsdrivende Aktieselskaber udsender i denne Tid, faar man det absolute Indtryk, at man i de fleste Selskaber (Undtagelserne bekræfter her som andre Steder Reglen) udbetaler alt, hvad man tror at kunne forsvare at udbetale, i Udbytte til Aktionærer og i Tantieme — maaske i nogle Tilfælde endda mere, end det under Hensyn til Fremtiden er fuldt forsvaret af udbetale.

Det er ganske vist ikke muligt ved Gennemlæsning af Regnskabserne at bedømme Likviditeten og Værdien af de opførte Aktiver; men lige saa vel, som der kan være Tilfælde, hvor der i Værdiansættelserne ligger en skjult Reserve, kan der — ved at Aktiver er optaget for optimistisk — ligge manglende Konsolidering.

Helhedsindtrykket bliver sikkert ikke forrykket ved at regne med Taliene, som de foreligger, selv om dyberegaaende Undersøgelser kunde give mindre Udsving til begge Sider; og Helhedsindtrykket af de for Offentligheden tilgængelige Tal er ubetinget dette, at man nok vil konsolidere og henlægge Reserver, men Bestræbelserne for at faa den størst mulige Dividende til Aktionærerne overskygger alt andet.

Det er, som om man i sin Iver for at være »Hævdingen« til Behag, naar han dekretterer, at Nedsættelsen har medført lysere Tider, samler alle Kræfter for at vise, at det er rigtigt, som han har proklameret, og vise det paa den eneste Maade, som forstaas i nævnte Kredse — gennem højere Aktieudbytte.

Naar f. Eks. en Virksomhed, der i 1928 har tjent 182.000 Kr., udbetaler 180.000 Kr. i Udbytte for at naa en Dividende paa 9 pCt., vidner det ikke om, at man arbejder for at afbøde Landets »Kapitalmangel«, selv om det er aldrig saa søldt et Selskab, det drejer sig om.

Dette Eksempel er ganske vist ikke Normen; men der kunde paa den anden Side findes langt grødlere Ting frem.

Jeg skal imidlertid nævne nogle Tal, som sikkert ingen vil bestride kan anvendes som Norm for den gængse Henlæggelsespolitik.

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

I et af vore økonomiske Tidsskrifter har der siden Januar været offentliggjort Regnskaber fra 21 større og mindre Banker, repræsenterende en Aktiekapital paa ca. 100 Millioner.

Det er altsaa ingen ringe Del af Landets Bankvæsen, der omfattes af disse Regnskaber, og jeg har i mine Beregninger paa Basis af dem ikke udeladt andre end Landmandsbankens og Privatbankens Regnskaber, som har haft særlige Forhold at regne med.

Nævnte Banker har i 1928 indtjent Kr. 11.355.654 (Overførslerne fra 1927 ikke medregnet).

Heraf er udbetalt i Udbytte Kr. 8.123.115 og i Tantieme Kr. 1.097.659, saaledes at der af en Nettoindtægt paa omtrent 11½ Million Kr. kun anvendes lidt over 2 Millioner til Forøgelse af Kapitalen, til Trods for, at Dividenden gennemsnitlig er godt 8 pCt. af Aktiekapitalen, og Dividende og Tantieme tilsammen over 9 pCt. af Aktiekapitalen.

Naar man nu tager i Betragtning, at Bankerne skulde vise det gode Eksempel, samt at ingen med Sikkerhed kan sige, at vi er færdig med Nedgangsperioden, er det ikke uberettiget at hævde, at Lederne af vort Pengevæsen giver Autorisation til en Dividendepolitik, der kun i ringe Grad passer til Erhvervslivets Jammeklager over de høje Skatter og høje Lønninger.

Endda maa det erindres, at en ikke ringe Del af de Aktier, der gives saa god Afkastning, er købt, medens Kronen var i lavere Kurs.

De paagældende har altsaa her faaet først Fortjenesten paa Kronesigtningen og derefter høje Dividender.

Det, der ud fra et Samfundssynspunkt er det afgørende, er imidlertid, at de, der raader over vort Erhvervsliv, intet alvorligt gør for at bevare nogle af de indtjente Kapitaler til Udbygning og Modernisering af Erhvervslivet, medens de stadig raaber paa Kapitalmangel.

Dette Billede vil absolut ikke ændres, selv om Arbejderne lader Lønningerne trykke yderligere ned, eller hvis yderligere Nedsættelse af den sociale Lovgivning giver endnu nogle Millioner til den umættelige Højflans.

Det eneste sikre Resultat af Lønnedsættelser vil derfor være forringet Købeevne og deraf følgende yderligere Standsninger i Erhvervslivet.

Hidtil har det i alt for store Kredse været saadan, at medens Arbejds lønnen har været et Spørgsmaal, man drøftede som en Sag, hele Samfundet kunde blande sig ind i, har Erhvervslivets Dividendepolitik været en privat Sag mellem Bestyrelser og Aktionærer, uanset om denne Politik har paaført Samfundslivet svære Kriser og uerstattelige Tab.

Her maa ske en Forandring, og jo før Agitationen for paa dette Felt at ændre Forholdene saaledes, at Samfundets Interesser kan varetages paa behørig Maade, giver Resultat, des før bliver der Mulighed for at give Erhvervene den Stabilitet, der er absolut Betingelse for varig Fremgang.

Gustav Pedersen.

LØGTINGIÐ

Umsókn frá Hvalbingum viðvíkjandi hvern í Hvalbæ.

Eftersöe bar málið fram, helt at projekti kom at vera ó stórt fyrri kommununa at greiða álcina, og varð tí noytt at fara til statskassan við henni. Hann málti til, at sakin fór í havnanevndina.

P. M. Dam: Hvalbæ er ein fiskiskapabygd. Meginfiskiskapurin gongur út frá Eiðinum. Men þaðani kunna bert róðrabátar rögva, og sum kunnugt er það soleiðis, at menn, hóast veðri kann vera gott fyrri motorbátar, ikki við róðrabátum kunna fara til útíróðrar. Er það tí skiligt, at Hvalbingar jnskjia sár eina havn og lending, ið teir kunnu nýta til tey modernaðu farini. Sum nú er, hava teir alla onga nýtandi lending, og havnalíkindini eru soleiðis, at í Hvalbæ kunna allar hægst goymast tryggj—fýra bátar veturin yvir. Hvalbingar eru soleiðis illa staddir, og missa teir, vegna tey ringu líkindini, marga góða veiðuna. Eg ívist ikki í, at tingið ger tess besta fýra at hjálpa Hvalbingum í hesum fori. Hvalbingar og loptingið orka víst ikki einismallir at loysa hesa sak. Staturin má taka tak við her. Er tí fyrst at fía sákina gjolla kannaða, eitt vírslag fram og so at fara til statin.

Málið fór so í havnanevndina.

Havnin í Vági.

Nolsöe talaði fyrri, at tingið tók undir við umsóknini fyrri at fía statin við til at víðka lendingina við strondina.

P. M. Dam tók undir við Nolsöe og helt, at Vág og Tvøroyri vóru einar størstu framfaktsbygdir innanfyri fiskiskapin, og var longu forvur á at víðka havnirnar. Tingið mátti tí taka undir við Vág og Tvøroyri og vera við at fremja útíkvíngin og framburðin. Lívins krav gera seg galdandi her. Tóð má sigast at vera munur ímillum eina náttúrliga lívins trongd og framtíðarprojekti, ið ofta tessverri vísa seg at vera ódrísi enn rokna. Hann mátti tingmonnum til at taka við við málinum hjá Vágbingum.

Betan av Vágs havn.

Nolsöe og Dam málti fyrri, at tingið hjálpti Vágs kommunu at fía havnina afturbóta uttan tíreðslur fyrri kommununa, tí skaðin var óivað bygningsbrekur, og mátti so annaðhvørt entreprenurin ella staturin at bóta skaðan.

Kolportageoyvi til Viktor Danielsen & Schønning Andreassen.

Nevndin, ið hevdi haft málið til viðgerðar, málti frá at geva kolportageoyvi til teir sokjandi.

Dam, Viðstein, Kallsoy og Niclasen settu fram broytngaruppskot um at geva umsóknarmonnum umsókt loyvi.

P. M. Dam talaði vegna broytngarstíllararnar, og helt hann, at mannaviljin mátti steyna þaðar at fremja upplýsing. Kolportagelógin var eftir broytngarstíllaranna hugsan bert av tí ónda og átti at verið avtíkin sum skjótast. Men tóð málið lá nú ikki fyrri. Varð tí einasta at gera hjá tinginum at línka um hetta bandið móti upplýsing, at komast kundi ollum á móti, ið sókti um loyvi til at selja bókur, bæði teirra egna og aðrar, fyrri at fremja lesnaðug og mentan ímillum fólki. Sjálvandi mátti gerast undantak fyrri bókum, ið